

Európai trendfigyelő

2013. február

Európai Unió

Az Európai Bizottság [szociális beruházási csomagot](#) (Social Investment Package, SIP) fogadott el a növekedés és a társadalmi kohézió erősítése érdekében.

Az erről szóló [közleményt](#) a Bizottság 2012. február 20-án tette közzé. A dokumentum elemzi az európai szociális helyzetet és kijelöli a prioritásokat a tagállamok és az EU számára. A dokumentum a hajléktalanság kezelését prioritásként jelöli meg, és javaslatot fogalmaz meg a tagállamok számára széles körű és lakhatás-központú stratégiák kidolgozására vonatkozóan. A Csomag kihirdetését követően az EU Foglalkoztatási és Szociális Biztosa, Andor László, is a hajléktalanügybe való beruházásra szólított fel.

A dokumentumban található vizsgálat becslése szerint egy adott este több mint 400.000 ember éjszakázik hajléktalanként az Európai Unióban. Andor László szerint is többen töltik éjszakáikat az utcán, mint korábban bármikor, ezért sürgős beavatkozásra van szükség. Ezen okból a FEANTSA [megismétli](#) az európai hajléktalanügyi stratégiára vonatkozó felhívását a tagállamok hajléktalanügyi politikájának támogatása és megvalósításának nyomon követése érdekében. Egy ilyen stratégiát a Csomag keretein belül kell megvalósítani. A dokumentum felszólítja a tagállamokat a hajléktalanság definíciójának elfogadására, adatgyűjtési rendszerek kidolgozására és a jó gyakorlatok cseréjében való részvételre, amelyek megteremtik az alapot egy európai hajléktalanügyi stratégiához.

Hasonlóképpen fontosnak tartja a FEANTSA, hogy a tagállamok lakhatás-központú stratégiákat dolgozzanak ki, amint üdvözölte a szervezet a kilakoltatásra és a jelzáloghitelekre vonatkozó törvényi szabályozások felülvizsgálatára tett javaslatot is.

Azonban az Európai Bizottság iránymutatására feltétlen szükség van, mivel a tagállamok több mint felében nem került sor az átfogó hajléktalanügyi stratégiák kidolgozására. Ezzel lehetne biztosítani az olyan javaslatok komolyan vételét, hogy az EU Ifjúsági Garancia programja a fiatal hajléktalan népekre is vonatkozzon, és a minimum jövedelmet biztosító programokkal hajléktalan embereket is elérjenek.

A Csomag jelentéstételi kereteket is magában foglal: A tagállamoknak a Nemzeti Reform Programokon keresztül kell beszámolniuk a hajléktalanságról. Ez már az NRP-k 2013-ban esedékes körében megvalósulhat. A Bizottságnak feladata, hogy a tagállamok számára átláthatóvá és érthetővé tegye a folyamatot a pontos jelentések érdekében, és hogy azokban a hajléktalanság is kellő hangsúlyt kapjon. Az Európai Uniónak a hajléktalanság elleni küzdelemhez rendelkezésre álló pénzügyi eszközeinek jobb kihasználása és az EU 2020-as stratégia szegénység és társadalmi befogadással kapcsolatos célkitűzéseinek elérése érdekében, a Bizottság monitorozni fogja, hogyan használják fel a tagállamok a strukturális alapokat a hajléktalanság elleni küzdelemre. Várhatóan ez arra ösztönzi majd a tagállamokat, hogy tegyenek többet a hajléktalanság felszámolása érdekében.

A Csomag utalást tesz a „Leginkább rászoruló személyeket segítő európai alapra” (FEAD) is, felszólítva a tagállamokat, hogy megfelelő módon alkalmazzák az alapot a szegénység és a hajléktalanság kezelése érdekében.

Életminőségi felmérés

A 2012 évi Eurofound Quality of Life [Survey](#) a lakhatással kapcsolatos minőségi, elégedettségi, megfizethetőségi adatokat tett közzé.

Dánia

A hajléktalan bevándorlók helyzetének megoldása közös európai felelősségvállalást igényel

A hajléktalan bevándorlókval folytatott két és fél éves intenzív munkát követően a Projekt Udenfor erősen kételkedik abban, hogy a bevándorlók száma a közeli jövőben spontán módon csökkenjen, ezért valószínű, hogy a hajléktalanná válás továbbra is veszélyezteti majd a bevándorlókat. Több ismeretre lesz szükség a hajléktalan bevándorlókról a velük való munka érdekében. Ezért a Projekt Udenfor egy új projektbe kezd majd a bevándorlók hajléktalanságának megoldása érdekében Dániában és az Európai Unióban egyaránt. A projekt dán és nemzetközi partnerek bevonásával valósul meg, és összeurópai megoldást keres a bevándorlók hajléktalanná válásának problémájára.

Egyesült Királyság

A rossz lakáskörülmények és a mentális problémák összefüggései

Egy új kutatás javaslatai szerint az önkormányzatoknak, lakástulajdonosoknak és más ügynökségeknek össze kell fogniuk a rossz lakáskörülmények között élőkért. A [kutatási beszámoló](#) szerint a rovarfertőzöttek, sokemeletes házakban és rossz hírű környéken élők esetében ezek a körülmények hozzájárulhatnak a pszichiátriai betegségek, a drog- és alkoholproblémák kialakulásához.

A kutatás feltárta, hogy a szobabérlők közül sokan kapcsolati konfliktus, közeli hozzátartozó elvesztése, pszichiátriai betegség vagy börtönből való szabadulás után költöztek jelenlegi lakhelyükre. A biztonságos és stabil lakhatás hiánya és a más problémás lakóval való összezártság ronthatja a lakók lelkiállapotát. A kutatás az önkormányzatok és a lakástulajdonosok fokozottabb együttműködését javasolja a lakók tartósabb lakhatáshoz segítése érdekében.

Sikeres az albérleti kaució program

A kaució szükségessége sok alacsony jövedelmű vagy lakhatási támogatásban részesülő ember számára jelent akadályt az albérletbe költözésnél. A kaució-garancia programok biztosítékot kínálnak a tulajdonosnak, helyettesítik és visszakövetelhető teszik a kauciót, amennyiben szükséges. Ezek a programok képzést és támogatást is nyújtanak a bérlőknek mindenféle témában, a pénzkezeléstől a szomszédokkal való kapcsolatépítésig, így elősegítik a bérleti viszony fenntartását. A programok a tulajdonosok számára is nyújtanak támogatást és tanácsadást. Ez a [jelentés](#) a kaució-garancia program sikerét tárgyalja.

A hajléktalanság monitorozása az Egyesült Királyságban

A [hajléktalanság monitorozása](#) egy ötéves tanulmány (2011-2015), amely a jelenlegi gazdasági és politikai fejlemények hajléktalanságra gyakorolt hatását elemzi az Egyesült Királyságban. A vizsgálat fő területei: a 2007 utáni időszak gazdasági recessziója és a lakáspiaci visszaesés, a 2010 óta tartó jóléti reformok és közkiadások

lefარagása és egyéb vonatkozó intézkedések hajléktalanságra és lakhatásra gyakorolt hatása.

A hajléktalan emberek munkába állásával és a munkahely megtartásával kapcsolatos tapasztalatait teszi közzé egy longitudinális, kvalitatív kutatás [időközi jelentése](#).

A legtöbb hajléktalan ember akar dolgozni, de nem dolgozik, azok pedig, akiknek sikerül elhelyezkedniük, gyakran elveszítik munkájukat. A „Keeping Work” kutatás mélységében igyekszik feltárni 50 munkába álló hajléktalan ember tapasztalatait rendszeres interjúkkal a munkába állást követő 6-12 hónap során. A kutatás célja, hogy feltárja, milyen segítséget igényelnek a hajléktalan emberek a munkahelyük megtartása érdekében, és miért veszítik el egyesek a munkájukat. A teljes kutatási beszámolót - amely javaslatokat fogalmaz meg a döntéshozók, az ellátást nyújtók, a munkaadók és a dolgozni szándékozó hajléktalan emberek számára - 2013. júniusában teszik majd közzé.

A skót kormány szeretné ösztönözni az üres lakások tulajdonosait, hogy vegyék újra használatba otthonaikat és tegyék azokat megfizethető lakásokká.

Az üres lakások használatba vételéhez a skót kormány 4 millió fontot különített el egy [Üres Lakás Hitel Alapban](#), hogy megadja a programhoz a kezdő lendületet. Az alap segítségével a tulajdonosok felújíthatják üres lakásaikat és azoknak cserébe legalább öt évig megfizethető lakhatásként kell szolgálniuk.

Írország

A Simon Community nevű szervezet üdvözli az ír kormány által kitűzött 2016-os határidőt a krónikus hajléktalanság felszámolására vonatkozóan

Az ír kormány nemrégiben a hajléktalanságról szóló politikai nyilatkozatot [adott ki](#), amelyben ismertették a kormány kötelezettségvállalását a krónikus hajléktalanság felszámolására vonatkozóan. A nyilatkozatban vállalt célkitűzésekben tett előrelépések felülvizsgálatára monitorozó testületet is létrehoznak. A nyilatkozat a krónikus hajléktalanság lakhatás-központú megközelítését szorgalmazza és az alábbi indikátorok mentén tervezik mérni az eredményeket:

1. Az újonnan regisztráló ügyfelek száma napi szinten
2. A hat hónapot meghaladóan éjjeli menedékhelyen tartózkodó ügyfelek száma
3. Az éjjeli menedékhelyről továbblépők száma
4. Az éjjeli menedékhelyeken elfoglalt helyek száma
5. A támogatás mellett önálló lakhatásba költöző ügyfelek száma
6. A támogatást nem igénylő önálló lakhatásba költöző ügyfelek száma

7. Az önszántukból és az akaratukon kívül közterületen éjszakázók száma

A Simon Community [médiaközleményben](#) üdvözölte a kormány kötelezettségvállalását, amely szerint a megszorítások idején is elfogadhatatlan, hogy emberek hónapokig, éveikig hajléktalanok maradjanak. A szervezet most a részcélok kitűzésére szólít fel, amelyek a 2016 év végi céldátumig kijelölik a mérföldköveket.

Spanyolország

A spanyolországi Caritas támogatja a megfelelő lakhatáshoz való jogot

A Caritas Spanyolország olyan családoknak kínál segítséget, akik a lakhatásuk elvesztése miatt csúsztak le, így a szervezet pontosan ismeri ezt a drámai élethelyzetet. A Caritas összefogott az országban működő keresztény szervezetekkel és a civil lakossággal az otthonukat vesztett vagy kilakoltatással fenyegetett háztartások napi problémáinak enyhítése érdekében. A szervezet [támogatja](#) a civil társadalom kezdeményezéseit, amely egyre inkább ráébred a lakáshoz jutás problémájára. A kilakoltatások leállításáért, és a mindenki számára megfizethető lakhatásért 50 spanyol városban zajlottak demonstrációk február közepén. Az országos megmozdulás 1,5 millió aláíróval egy civil törvényi kezdeményezést eredményezett, amelyet a spanyol parlament februárban tárgyal.

Hajléktalan emberek járják az iskolákat a tanulók tudatformálása érdekében

A FEANTSA egyik spanyolországi tagszervezete, a San Juan de Dios, oktatási intézményekkel közösen Escuela Amiga (Friendly School) néven indított programot, hogy a hajléktalan emberek az iskolás tanulók körében beszéljenek a személyes tapasztalataikról. A tanulók is aktívan kiveszik a részüket a programban szerepjátékokkal, pl. milyen egy hajléktalan szálláshelyet igénybe venni, vagy éppen hogyan kell egy forrásteremtő kampányt lefolytatni. Eddig nagyjából húsz iskola jelezte a programban való részvételét Barcelona környezetében.

Franciaország

Az év szociális vállalkozója díj nyertese hajléktalan embereket segít lakáshoz jutni.

A 2012 Boston Consulting Group and Schwab Foundation által alapított [„Az év szociális vállalkozója díj”](#) nyertese Étienne Primard lett, aki a [Solidarités nouvelles pour le logement](#) (Housing Through New Solidarities, SNL) nevű civil szervezet társalapítója. 1988-tól kezdődően a szervezet 900 lakást épített és újított fel a társadalom perifériájára került emberek számára. Több mint 6000 ember jutott lakhatáshoz az SNL-nek köszönhetően, amelynek sajátossága, hogy olyan különálló, emberi léptékű lakóegységeket kínál (pl. kertes házat), amelyeket a francia bérlakás-szektor nem tud nyújtani, mivel az hagyományosan sokemeletes épületeket épít erre a célra.

Ausztria

Housing First – A bécsi módra

A *Fonds Soziales Wien* a bécsi önkormányzat által kijelölt, támogatott lakhatásért felelős osztály és a *Neunerhaus* nevű hajléktalanellátó szervezet szakértőket hívott meg a városba, hogy megvitassák a Housing First modell sikeres bevezetésének kritériumait és az alapján kidolgozzák a bécsi modellt, amely illeszkedik a helyi követelményekhez és a bécsi szociális rendszer strukturális feltételeihez. A modellnek elérhető az [angol nyelvű kivonata](#) és egy hosszabb [német nyelvű](#) változata is.

Készítette: Bakos Péter (FogLak projekt2)